

AXEL H. PEDERSEN

INDLEDNING

TIL

SAGFØRERGERNINGEN

I

GYLDENDAL

COPYRIGHT 1951 BY GYLDENDALSKE
BOGHANDEL NORDISK FORLAG - COPENHAGEN

OPLAG: 2500 EKSEMPLARER

PRINTED IN DENMARK
GYLDENDALS FORLAGSTRYKKERI
KØBENHAVN

INDHOLDSFORTEGNELSE

§ 1. SAGFØRERSTANDENS OPSTAEN OG UDVIKLING

I NORDEN 1—36

I. Optakten 1—6. — II. Sagførergerningen opstår som erhverv ca. 1600—ca. 1735 6—16. — III. Krav og kamp om uddannelse ca. 1735—ca. 1850 16—25. — IV. Organisationernes tidsalder 26—36.

§ 2. BEGREBET GOD SAGFØRERSKIK (GOD ADVO-

KATSED) 37—58

I. God sagførerskik som retsstandard 37—47. — 1. Retsstandardernes opståen 37—40. — 2. Eksempler på retsstandarder i lovgivningen 40. — 3. Sammenligning mellem almindelige retsregler og retsstandarderne 40—41. — 4. Rationalisering (systematisering) af retsstandarderne 41—42. — 5. Rationalisering af retsstandarden god sagførerskik 42—47. — A. Enkeltregler i lovgivningen 42—43. — B. Vedtægterne for sagførere og advokatorganisationerne 43. — C. Kollegiale regler 43. — D. Domspraksis 44—45. — E. Kendelser og responsa fra sagførerorganisationerne 45—46. — F. Monografier 46. — G. Biografier 46—47. — H. Afhandlinger, artikler og offentliggjorte forelæsninger, foredrag og lign. 47. — II. Kravene til god sagførerskik 47—53. — 1. Med hvilke interessesphærer kan der opstå kollisioner? 48—50. — 2. Hvilke formål forfølger den gode sagførerskik, og hvilke interesser beskytter den? 50—53. — III. Målestokken for afgørelsen af de enkelte tilfælde 53—54. — IV. Sanktioner. Hvorledes gennemtvinges retsstandarderne? 55—56. — V. Sammenligning 57—58.

§ 3. SAGFØREREN OG KLIENTEN 59—81

I. Klientens uafhængige stilling 59—60. — II. Sagførerens uafhængige stilling 61—72. — A. Uafhængighed af klienten 61—63. — B. Sagføreren bør ikke identificere sig med klienten 63—65. — C. Afslag på anmodninger fra klienten 65—67. — 1. God sagførerskik 66. — 2. Hensynet til klienten 66. — 3. Personlige årsager 66. — 4. Eventuel vidnepligt 67. — 5. Kollegiale hensyn 67. — D. Udtræden af en påbegyndt sag eller et påtaget hverv eller

forretning 67—72. — 1. Fejlagtige eller ufuldstændige oplysninger 69. — 2. Klienten følger ikke sagførerens råd 70. — 3. Kollision mellem klienternes interesser 70. — 4. Klienten betaler ikke forskud eller stiller sikkerhed efter anmodning 70—71. — 5. Der indtræffer sådanne omstændigheder, at det billigvis ikke kan forlanges, at sagføreren skal fortsætte 71—72. — III. Troskabspligt imod klienten 72—75. — A. Troskabspligt 72—73. — B. Tavshedspligt 73. — C. Oplysninger om sagen 73—74. — D. Løfte om personligt møde 74. — E. Misbrug af klientens tvangssituation 74—75. — F. Afregning 75. — IV. Sagførerens habilitet og kompetence 75—81. — A. Habilitet 75—76. — B. Dobbeltstilling 76. — C. Selvindtræde 76. — D. Egen interesse 77—78. — E. Andre økonomiske mellemværender med klienten 78—79. — F. Kollision mellem klienternes interesser 79—81. — 1. Tidligere repræsenteret modparten 79—80. — 2. Modstridende interesser 80. — 3. Indskrænkninger i bevægelsesfriheden 80—81.

§ 4. FULDMAGTSFORHOLDET 82—94

I. Indledning 82. — II. Stiftelse 83—85. — A. Anmodning 83—84. B. Beskikkelse 85. — C. Uanmodet forretningsførelse 85. — III. Indhold 85—93. — A. Rettergangsfuldmagt 85—91. — 1. Forholdet indadtil (bemyndigelsen) 85—86. — 2. Legitimationen udadtil (fuldmagten) 86—91. — Berettiget til at indgå forlig 87—89. — Kvittere for domsbeløbet 89—90. — Sagsomkostninger 90. — Begrænsninger ved særlige forbehold 90—91. — B. Andre hverv eller forretninger 91—93. — IV. Ophør 93—94. — A. Ved viljeserklæring 93. — 1. Fra klientens side 93. — 2. Sagførerens udtræden 93. — B. Død, konkurs, umyndiggørelse m. v. 94.

§ 5. YTRINGSFRIHEDEN 95—118

I. Ytringsfriheden som kulturgode i de demokratiske lande 95—96. — II. Grænser for ytringsfriheden overfor domstolene 97—106. — A. Under sagen 97—102. — 1. Beskyttelse af rettens værdighed — Rettergangspoliti 97—98. — 2. Omfanget og det reelle indhold af proceduren. Forsvarerens fortolkningsret 98—102. — B. Når dommen er faldet 102—106. — III. Grænser for ytringsfriheden overfor modparten 106—112. — IV. Grænser for ytringsfriheden overfor vidner 112—114. — V. Grænser for ytringsfriheden overfor klienten 114—115. — VI. Grænser for ytringsfriheden overfor udenforstående trediemand 115—118.

§ 6. TAVSHEDSPLIGTEN 119—150

I. Almindelige retshensyn 119—124. — A. Klienternes interesser 119—120. — B. Sagførerstandens interesser 120—122. — C. Samfundets interesser 122—124. — II. Lovgivning 124—134. — A. Dansk lovgivning om sagførernes tavshedspligt 124—130. — B. Dansk lovgivning iøvrigt 130—131. — C. Udenlandsk lovgiv-

ning 131—134. — 1. Frankrig 131—132. — 2. England 132. — 3. Tyskland 132—133. — 4. Norge 133. — 5. Sverige 133—134. — 6. Finland 134. — III. Begrænsninger. Problemstilling 134—149. A. Overfor det offentlige 135—136. — B. Overfor domstolene 136—142. — 1. Sagførerne som vidner 136—140. — a. Borgerlige sager 136—138. — b. Straffesager 138—140. — 2. Forsvarerens sandhedspligt under proceduren 140—142. — C. Overfor modparten 142—146. — 1. Sagførerens sandhedspligt overfor modparten i en borgerlig sag 142—144. — 2. Sagførerens adgang til at optræde som vidne i en sag 144—146. — a. Borgerlige sager 144—145. — b. Straffesager 146. — D. Overfor kolleger 146—147. — E. Overfor trediemand 147—149. — 1. Trediemand i almindelighed 147—148. — 2. Klientens nærmeste 148. — 3. Sagførerens øvrige klienter 148—149. — IV. Resumé 149—150.

§ 7. OPLYSNINGER OM KLIENTERS ØKONOMISKE

FORHOLD 151—160

I. Problemet og dets retlige baggrund 151—152. — II. De forskellige grupper 152—154. — A. Offentlige myndigheder 152—153. — B. — C. Klienten og trediemand 154. — III. Praksis 155—158. — A. Sagførermyndighederne 155—157. — B. Domspraksis 157—158. — IV. Resumé 159—160. — A. Hjemmel til at afgive oplysninger 159—160. — a. Lovhjemmel 159. — b. Sagførerens særlige stilling 159. — c. Klientens samtykke 159—160. — B. Indholdet af oplysningerne 160.

§ 8. BETROEDE MIDLER 161—217

I. Indledning 161—162. — II. Bogføring 162—167. — A. Danmark 162—166. — B. Sverige 166. — C. Norge 166—167. — D. Finland 167. — III. Betroede værdipapirer 167—173. — A. Norge 168—169. — B. Danmark 169—173. — IV. Klientkonto 173—205. A. Klientkontoens struktur 173—174. — B. Klientkontosystemets gennemførelse 174—189. — 1. England 174—175. — 2. Tyskland 175. — 3. Danmark 176—185. — a. Forudgående forhandlinger 176—177. — b. Vedtægt, regulativ og praksis 177—185. — 4. Norge 185—187. — 5. Sverige 187—188. — 6. Finland 189. — C. Klientkontoens retlige betydning 189—205. — 1. Har klientkontomidlerne separatiststilling i en sagførers konkursbo? 189—194. — 2. Sagførerens stilling i tilfælde af konkurs 195—196. — 3. Forrentning af klientkontomidler 196—200. — 4. Risikoen for klientmidler ved pengeinstitutts sammenbrud 200—205. — V. Oprettende foranstaltninger 205—210. — A. Indledning. Problemet baggrund 205. — 1. Hvilke krav kan det offentlige stille til sagførerne, den enkelte sagfører såvel som sagførerstanden? 205. — 2. Hvilke krav kan begrundes i en særlig standsinteresse? 205—206. — B. Forsikring 206—209. — C. Garantifond — Sikringsfond 209—210. — VI. Tvungen revision 210—211. — VII. Afreg-

ning 211—217. — A. Hvornår skal afregning foretages? 211—212. — B. Modregning 212—214. — 1. Overfor klienten 212—214. — 2. Mellem sagførere 214. — C. Hvad skal afregningen indeholde? 214—215. — D. Uefterrettelighed. Undladelse af at afregne og af at besvare forespørgsler 215—217.

§ 9. HÆFTER SAGFØREREN FOR KLIENTEN? 218—226

I. Indledning 218—219. — II. Gennemgang af enkelttilfælde 220—224. — 1. Tinglysningsafgifter 220. — 2. Andre gebyrer 220. — 3. Syn og skøn 220—221. — 4. Assistance af en kollega 221—222. — 5. Voldgiftssager 222—223. — 6. Landinspektører 223. — 7. Banker 223. — 8. Udenrigsministeriet 224. — 9. Responsa 224. — 10. Ejendomsmæglere 224. — III. Andre tilfælde — Henvisninger m. v. 224—225. — IV. Rekapitulation 225—226.

§ 10. KAUTIONERER SAGFØREREN? 227—236

I. Indledning 227—228. — II. Bør en sagfører i almindelighed afholde sig fra at kautionere for en klients økonomiske forpligtelser? 228—233. — III. Kan en sagfører beregne sig salær, risiko-præmie eller provision for at påtage sig en kautionsforpligtelse for en klient? 233—235. — IV. God sagføreskik 236.

§ 11. RETENTIONSRETEN 237—254

I. Problemstilling. Kort oversigt over lovgivningens og teoriens stilling i de nordiske lande. Baggrund for undersøgelsen 237—239. — II. Troels G. Jørgensens argumentation imod sagførernes retentionsret 239—243. — 1. versio in rem-princippet 240. — 2. Offentligretlige hensyn 240. — 3. Afsavn 240—241. — 4. Faren for misbrug 241—242. — 5. Ejendomsret 242—243. — III. Retentionsrettens betydning i det daglige liv ved forskellige grupper af dokumenter 244—248. — 1. Processkrifter 245—246. — 2. Dokumenter vedrørende køb og salg af fast ejendom 246—247. — 3. Bevillinger, der er udstedt efter sagføreren's ansøgning 247—248. — 4. Udskrifter og lignende 248. — IV. Tilfælde, hvor der ikke kan eller bør have retentionsret 248—253. — 1. Lovgivningen har påbudt, at et dokument skal være tilstede hos en bestemt person eller på et bestemt sted 249—250. — 2. Lovgivningen har tilkendegivet en interesse i, at visse personer kommer i besiddelse af forskellige ydelser 250—251. — 3. Regnskabsbøger 251—252. — 4. Åndsprodukter 252—253. — V. Kan retentionsretten gøres gældende for tilgodehavender, der er opstået for udlæg og salær i en anden sag? 253—254.

§ 12. DEN RÅDGIVENDE VIRKSOMHED 255—274

I. Indledning. Den procederende og den rådgivende virksomhed 255—256. — II. Rådgivningens betydning 257—258. — III. Rådgiverens forudsætninger 259—264. — A. Saglige forudsætninger

259—261. — B. Personlige forudsætninger 261. — C. Menneskekundskab 261—263. — D. Kendskab til praktiske forhold 263. — IV. Rådgivningens forudsætninger 264—267. — A. Rådgivningens formål 264—265. — B. Analyse af klientens problem 265—266. — C. Overvejelser og undersøgelser 266—267. — V. Grundregler for rådgivningen 267—272. — A. Ikke retsstridige handlinger eller undladelser 267—269. — B. Ingen uret imod nogen 269. — C. Klientens tarv på moralsk grundlag 269—271. — D. Egen interesse 271. — E. Andre rådgivere i samme sag 271—272. — VI. Rådgivningens form 272—274.

BILAG

VEDTÆGTER OG KOLLEGIALE REGLER 275—309

I. Danmark 277—288. — A. Vedtægt for Det danske Sagførersamfund. (VDS) 277—283. — B. Kollegiale Regler. (DKR) 283—288. — II. Finland 289—293. — A. Stadgar för Finlands Advokatförbund. (VFA) 289—292. — B. Finlands Advokatförbunds grundsatser rörande god advokatsed. (FKR) 293. — III. Norge 294—301. — A. Den Norske Sakførerforenings vedtekter. (VNS) 294—297. — B. Regler for god sakførerskikk og kollegialt forhold. (NKR) 297—301. — IV. Sverige 302—309. — Stadgar för Sveriges Advokatsamfund. (VSA) 302—309.